

NÆRINGSLIVET I DRAMMENSREGIONEN

DRAMMEN 24

JUNI 2017 7. ÅRGANG

RIGGER SEG FOR VEKST

Drammen forbereder seg på vekst og storinnrykk. Bare langs indre Drammensfjord blir det investert 40 milliarder kroner i boliger, sykehus og infrastruktur de neste ti årene.

side 8

-
Timinuttersbyen	side 4	En gigant på vei	side 14
Energibygget som går foran	side 10	Opplev Drammen	side 30
«Alle» vil ha sykehus-oppdrag	side 12	Profilen: «Svenna» Bjerkheim	side 42

VI SØKER
**EIENDOMSUTVIKLERE
OG TOMTEEIERE**

SOM ER UTE ETTER Å SKAPE GODE BOLIGPROSJEKTER.

Nedre Buskerud
Boligbyggelag

LEDER

DRAMMEN - EN REGION I UTVIKLING OG VEKST

«Vi som utvikler Drammen» er hovedtema i denne utgaven av Drammen24.

Det handler om utviklingen av knutepunktet i en stor region, det handler om de mange bydeler/steder og det handler om nærsentra som til sammen utgjør Drammensregionen. Og det handler om hvordan hverdagen til den enkelte av oss løses der vi bor.

Frem mot 2020 står arbeidet med kommunesammenslåing høyt på dagsorden mange steder av landet. Det er sterke følelser involvert, stordriftsfordeler og løsningsforslag settes opp mot sterk lokal tilhørighet. Når kommunereformen er blitt historie, tror jeg vi vil oppleve at det viktigste for de fleste av oss vil være tilgjengeligheten til arbeidsplasser, gode bomiljøer og nærmiljøer med gode kvaliteter.

Næringsforeningen i Drammensregionen har en stor visjon: Drammensregionen skal være et område med suksessrike bedrifter hvor innbyggerne trives i jobben og på fritiden.

For å trives i arbeid og fritid, må både arbeidsdøgnet, familielivet og fritiden – og ikke minst tiden det tar å forflytte seg mellom disse aktivitetene, løses på en god måte innenfor døgnet 24 timer. En god balanse og blanding mellom arbeidsplasser, boliger og fritidstilbud skaper bydeler/steder som gir grunnlag for vekst.

På Fjordkonferansen fikk vi en oversikt over hvilken enorm vekst vår region står overfor de nærmeste 10-20 årene. Endelig starter arbeidet med det nye sykehuset på Brakerøya. Regionen styrkes som kunnskapsregion, innovasjonsregion, konferanseregion, og en region med boligområder som tilfredsstiller grønne, fremtidsrettede krav. Utbyggingsprosjektene er i gang, og flere kommer.

Vi ser løsninger med boliger i kombinasjon med næringsvirksomhet. Vi ser grønne løsninger for å bevege seg mellom arbeid og fritid, og vi ser nyvinninger som selvkjørende busser mellom destinasjonene.

Jeg savner gode skisser og ideer til byrommene og uterommene også når gradestokken synker godt under null, men er sikker på at både skøyte løp, is-festival, utecurling, is-surfing og isfiske vil finne sin plass mellom nye områder. Tilrettelegging av næringsarealer i kombinasjon med boligprosjektene sikrer fremvoksende arbeidsplasser. Boligområder legger grunnlag for arbeidsplasser og arbeidsplasser, gir igjen grunnlag for bosetting. Næringsvekst 2020 legger til grunn friske ambisjoner om én ny arbeidsplass per to nye innbyggere i kommunen. Regionen har god tradisjon for gründeratsning, og rammene for fremvoksende nye bedrifter bør være gode.

Fremtiden ser lys ut. Vi er allerede mange som har valgt Drammensregionen. Det er plass til flere som vil bidra til vekst med kvalitet også i fremtiden. Velkommen til Drammen!

Ragnhild Larsen-Nyhus Haaning
Styreleder i Næringsforeningen i Drammensregionen

SYKEHUS-KONTRAKTER side 12

HØYT OPPE
side 28

INNHOOLD

Timinuttersbyen	side 4
Investerer 10 millioner og dagen	side 8
Solsmaragden - energibygget som gikk foran	side 10
Jakter sykehuskontrakter	side 12
En gigant på vei	side 14
Lier-selskap uten høydeskrekk	side 28
Bli med på tur i byen	side 30
Vann kan bli den nye oljen	side 34
Shopping som underholdning	side 38
«Svenna» - fortsatt i skuddet	side 42

TEMA FOR NESTE UTGAVER

I tillegg til at det gis ut seks Drammen 24 i året, fire regionale og to nasjonale, så kan alle utgavene, og alle tidligere utgaver, også kunne leses digitalt, nærmere bestemt på drammen24.no. På dette nettstedet ligger også all info om magasinet inkludert annonsepriser.

Neste utgave av Drammen 24 er i uke 37 da to av distriktets største og viktigste næringsarrangementer vil være hovedtema, nærmere bestemt «Næringslivets Dag og Eiendomsdagen.» Og så avsluttes Drammen 24-året med en nasjonalt utgave; «Drammen i vekst», i uke 45, med blant annet tilflytting, Næringsvekst 2020-prosjektet og gründeruke som aktuelle tema.

TIMINUTTERSBYEN

- Drømmen er at togene er like fulle inn til Drammen som ut av byen i morgenrushet, sier leder av Næringsforeningen Hans-Petter Tonum. Atea er blant de som fyller opp togsetene inn til elvebyen der man blant annet planlegger dette kontorbygget rett ved jernbanestasjonen.

TEKST: UNNI CLAUSSEN ILLUSTRASJON: MAD ARKITEKTER

I et historisk bygg fra Drammens industriperiode tidlig på 1900-tallet ser han utover Grønland og Union brygge – et område som har opplevd en enorm vekst og utvikling de siste eller 15-20 årene med restaurering av gamle bygninger, nybygging og store etableringer.

– Drammen vokser raskt og ligger strategisk til for selskaper som operer i beltet Oslo-Asker-Kongsberg eller Vestfold midt i et trafikknutepunkt for vei, tog og sjøtransport.

Det er 32 minutter med tog til Oslo og avganger hvert 10. minutt, sier Tonum.

TILGJENGELIGHETENS BY

De neste 10 til 15 årene forventes det 50.000-75.000 kvadratmeter nye næringslokaler i Drammen.

Tonum forteller at det som ofte overrasker Oslo-baserte bedrifter som etablerer seg i Drammen, er hvor god tilgangen det er på høyt kvalifisert arbeidskraft.

– Mange av de som pendler inn til Oslo fra hele regionen kunne ofte heller tenkt seg å jobbe i Drammen. Det er trivelig å bo og jobbe her – med kort avstand til alt. Marka og sjøen, kafeen, kinoen og teatret. Vi kaller oss timinuttersbyen, sier Tonum.

HØYTEKNOLOGISK

Da Atea for ett år siden skulle flytte regionskontor for Buskerud, samt re-lokalisere deler av cloud-virksomheten, var spørsmålet om hvor kontoret skulle ligge helt åpent. Til slutt

DEN TILGJENGE- LIGE BYEN

- Korte avstander
- Hyppige togavganger og flytog
- Knutepunkt for E18, E134, RV23
- Lavere prisnivå
- Ledige lokaler med nærhet til f.eks. elv, togstasjon eller sjøen
- Muligheten til å få noe spektakulært
- Bli en del av Drammens-kulturen: Skisprinten, festivaler osv.

ATTRAKTIVT PÅ STRØMSØ: Hvis alt går etter planen står nye Globusgården med 10 etasjer kontorbygg ferdig i 2020. I kjelleren blir det sykkelparkering og -verksted for 300 sykler og el-sykler.
Illustrasjon: MAD arkitekter

Atea-sjef: Hans Vigstad, direktør for Atea Cloud.

ÅPNE ARMER: Leder i Næringsforeningen i Drammensregionen Hans-Petter Tonum ønsker bedrifter som snuser på Drammen hjertelig velkommen. Foto: Simen Falck Evensen.

PLASSEN Å VÆRE: 130 Atea-ansatte flyttet inn i høyteknologiske lokaler på Grønland i Drammen for ett år siden. Foto: Atea

falt valget på Drammen og Grønland 1.

1. juni 2016 kunne 130 ansatte flytte inn i lyse og åpne ISO-sertifiserte lokaler med overvåkingsrom, stillerom og samhandlingsmøterom som bygger på samme løsninger som selskapet leverer til sine kunder.

HAR BEGYNT Å TA TOG

– Siden flyttingen har vi ikke hørt eller sett noe savn etter den gamle lokasjonen. Vi har flere kundebesøk og større pågang fra ansatte som bor i Oslo og Asker. Mange har begynt å ta tog og vi benytter oss av lokalt tilbud som hotell, restauranter og butikker, sier Hans Vigstad, direktør for Atea Cloud.

De tre viktigste grunnene til at Atea bestemte seg for å satse på et stort Drammens-kontor var byens omdømme, tilgang på høy kompetanse og sentral beliggenhet. Vigstad trekker også frem en aktiv næringsforening, høyskole, full barnehagedekning som grunner til at valget falt på Drammen.

DER FOLK BOR

En av de som kan bidra til veksten i næringsseiendom er Odd Hyttedalen. Han har lansert planer om å restaurere Globusgården og sette opp 10 etasjer med 10.000 kvadrat-

meter kontorlokaler over de to eksisterende etasjene, der han foreslår å ha bare, kafeer og restauranter.

– Hvis politikerne ønsker det kan bygget stå ferdig i 2020, sier Hyttedalen til Drammen24.

Han mener Drammens store fortrinn er at det er en «fantastisk by å bo i».

– Det å kunne jobbe i den byen du bor er fullt mulig når byen ligger så sentralt til som Drammen. Jeg tror bedrifter gjør lurt i å være lokalisert nær der folk bor. Samtidig er det lett å ta toget inn til møter i Oslo, sier eiendomsutvikleren.

SYKKEL- OG ELSYKKEL

Parkering er en utfordring per i dag, og vil bli enda mer krevende etter hvert som byen vokser. Hyttedalen ønsker å fjerne de 16 parkeringsplassene som hører til Globusgården per i dag og sette inn 300 sykkelplasser i kjelleren - med tilhørende verksted og lading for el-sykkel.

– For oss som ligger på jernbanestasjonen vil det å komme hit på andre måter enn med egen bil være det enkleste, sier Hyttedalen. **24**

SPORT OG KULTUR: Drammen har mer enn fine lokaler og ledige togseter. Her fra verdenscupen i skisprinten i februar, som er en samlingsplass for byens næringsliv. Foto: Nils J. Maudal

GULSKOGEN

SHOPPING CENTER

**ÅPENT 10-21
(10-19)**

120 BUTIKKER | 10 SPISESTEDER

LET'S
PLAY

DRAMMEN aktivitetspark

Vi har bidratt med utforming av nytt aktivitetsområde for barn og ungdom som del av Drammen Park.

Vinner av Drammen bys byggeskikkpris 2017!

Vår rolle: Prosjekterende landskapsarkitekt og prosjekteringsledelse

Ferdigstillelse: Høst 2016, åpning mai 2017

Om prosjektet: Inntil den eksisterende lekeplassen for småbarn i Drammen park er det bygget en aktivitetspark med mange ulike aktiviteter for ungdom på tvers av alder og kultur. Det er utformet et spennende betonglandskap for skateboard/sparkesykkel/rulleskøyter/sykkel, inkludert en snakerun, som er den første av sitt slag i Norge.

Skaper i dag. Utvikler for i morgen.

- Vei- og anleggsprosjektering
- Plan - og landskapsarkitektur
- Byggeteknikk
- Byggeledelse
- Oppmålingstjeneste

STENER SØRENSEN

INVESTERER 40 MILLIARDER LANGS FJORDEN

Det neste tiåret skal det investeres nærmere 40 milliarder kroner

i prosjekter og infrastruktur langs indre Drammensfjord.

Det tilsvarer 10 millioner kroner om dagen.

TEKST: UNNI CLAUSSEN / PER-JAN BREKKE

Ulike eiendomsutviklere i Drammensregionen skal investere cirka 28 milliarder kroner i eiendomsprosjekter rundt fjorden de neste 10 årene. I tillegg kommer 10 milliarder til infrastruktur.

I revidert nasjonalbudsjett kom finansieringen av nytt sykehus for Vestre Viken på Brakerøya på plass, et gigantprosjekt som er anslått å koste 11 - 12 milliarder kroner. Sykehuset blir en katalysator for utviklingen av hele fjordområdet.

FAKTA

INVESTERINGSANSLAG FOR DE KOMMENDE 10 ÅRENE:

- Brakerøya (Vestre Viken): 11 - 12 milliarder
- Lierstranda Eidos Eiendomsutvikling): 5 milliarder
- Gullaug (Scandinavian Development): 5 milliarder
- Tangen (ROM Eiendom): 3 milliarder
- Glassverket (Union Eiendomsutvikling): 2 milliarder
- Holmen (Drammen havn): 1 milliard
- Engersand (Ticon Eiendom): 500 millioner
- Nøsted Brygge (Nøsted Brygge Bolig AS): 400 millioner

BOLIG VED FJORDEN: Scandinavian Development skal investere 5 milliarder i en ny fjordby på Gullaug i Lier. Scandinavian Development

INVESTERINGSVILLIGE: Selskapene bak de største prosjektene langs fjorden ble invitert opp på scenen under Fjordkonferansen 2017 i mai: Fra venstre; administrerende direktør i Vestre Viken, Nils Wisløff (sykehuset Brakerøya), administrerende direktør i Union Eiendomsutvikling, Trond Åsheim (Glassverket), arkitekt Lara Dadadóttir i Solli Arkitekter (Nøsted), daglig leder i Scandinavian Development, Erik Bøhler (Gullaug), administrerende direktør i ROM Eiendom, Petter Eiken (Tangen), daglig leder i Eidos Eiendomsutvikling, Torgeir Finnerud (Fjordbyen Lierstranda), assisterende havnedirektør ved Drammen havn, Ivar Vannebo (Holmen) og styreleder i Ticon Eiendom, Christian Falck-Pedersen (Engersand). Foto: Børge Solem/Catapult Film

Eiendomsutviklerne fra de største prosjektene, fra Engersand i øst, via Lierstranda, til Nøsted og Glassverket i vest, ble under Fjordkonferansen i mai utfordret til å anslå investeringene de neste 10 årene. Resultatet av denne runden langs fjorden ble et grovt anslag på 28 milliarder kroner i kommende investeringer.

Blant annet planlegger Eidos Eiendomsutvikling å utvikle Lierstranda for fem milliarder gjennom en ny Fjordby. Det tilsvarer halvparten av det nye sykehuset på Brakerøya. Union Eiendomsutvikling satser fem milliarder på boliger langs fjorden på Glassverket i Drammen, og like mye satser Scandinavian Development på å bygge sin fjordby på Gullaug i Lier.

INFRASTRUKTUR

ROM Eiendom vil utvikle Tangen-området for tre milliarder kroner, og Ticon Eiendom skal bygge videre på Engersand for omlag en halv milliard kroner. Samtidig planlegger Drammen havn investeringer på én milliard kroner på Holmen.

I tillegg kommer store investeringer i infrastruktur, som anslås til minst 10 milliarder kroner. Ordfører Tore Opdal Hansen opplyser dessuten at det fram mot 2030 er planlagt offentlige investeringer i kommune for ikke mindre enn 30 milliarder kroner (se «ordføreren har ordet» side 24).

IMPONERT MINISTER

– Ja, anleggsbransjen går gode tider i møte, sier en imponert samferdselsminister; Ketil Solvik-Olsen til Drammen 24.

Han trekker frem fjordområdet som noe som kommer til å bli viktig for Buskeruds attraktivitet.

– Sykehuset og boligprosjektene skaper positiv utvikling også for andre samfunnsområder. Infrastrukturen kommer og det blir et attraktivt og fremtidsrettet sted å bo og jobbe, sier statsråden. **24**

FREMHEVET DRAMMEN: Samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen, tror fjordområdene blir attraktive innenfor mange samfunnsområder. Foto: Simen Falck Evensen.

LIER: Ticon Eiendoms boligprosjekt langs fjorden i Engersand i Lier vokser seg stadig større. Illustrasjon: HRTB Arkitekter

ENERGIBYGGET SOM GÅR FORAN

En fersk rapport fra DNV viser at det slippes ut enorme mengder med CO2 på norske byggeplasser.

Under oppføring av Energibygget i Drammen gjorde man enkle miljøgrep
med oppsiktsvekkende resultat.

TEKST: PER-JAN BREKKE FOTO: TORBJØRN TANDBERG

RENT BYGG: Fokus på reduksjon av avfall og energisparing på byggeplassen førte til at CO2-utslippene under bygging av Energibygget ble redusert med 574 tonn.

GRØNN PROFIL: – Et prosjekt med fokus på å redusere CO₂-avfall på byggeplassen, og der energien baserer seg på solceller og fjernvarme, passet veldig bra med vår profil, sier konsernsjef Pål Skjæggestad (t.v.) i Glitre Energi. Her i samtale med administrerende direktør i Union Eiendomsutvikling, Trond Åsheim, prosjektleder i Strøm Gundersen, Stein André Vestskog og gründer bak Strøm Gundersen, Kjell Gundersen.

Administrerende direktør Oluf Ulseth i Energi Norge har tidligere påpekt det paradoksale i å reise nye miljøbygg på en fossil byggeplass. En ny undersøkelse, utarbeidet av DNV-GL, avslører nemlig at det slippes ut hele 420.000 tonn CO₂ fra norske byggeplasser årlig.

I forbindelse med bygging av Energibyggget i Drammen tok man konsekvensen av dette. Her har miljø og energisparing stått i fokus både på byggeplassen og under drift av bygget takket være at alle tre involvert parter; utbygger Union eiendomsutvikling, hovedentreprenør Strøm Gundersen og største leietaker; Glitre Energi var enige om miljøkonseptet. Resultatet ble at reduksjon i CO₂-utslippene med 574 tonn i byggeperioden alene.

REDUSERTE CO₂

Strøm Gundersen var også entreprenør for det første «FutureBuilt»-prosjektet i Norge; Papirbredden 2 i Drammen.

– Den gangen lærte vi mye om CO₂-utslipp, og etter det har vi også blitt miljøsertifisert, i tillegg til at alle ansatte gjennomført et «grønt byggekurs». Det handler om å være bevisst på avfallshåndtering og hele tiden forsøke å redusere mengden avfall på byggeplassene, forteller en av gründerne bak selskapet, Kjell Gundersen.

På Energibygg-prosjektet fikk entreprenøren med seg utbygger Union eiendomsutvikling på å kjøpe inn betong og armering som ga minst mulig CO₂-utslipp, noe som i seg selv ga en reduksjon på 115 tonn.

I tillegg ble det gjennomført tiltak som reduserte avfallet under byggeperioden med 459 tonn. – I tillegg til at vi kildesorterte avfall, og hadde fokus på å redusere avfallsmengden, måtte alle våre underleverandører komme med innspill til hvordan de selv kunne redusere avfallet, forteller Gundersen.

Alle monner drar. Blant annet fikk de ansatte lov å ta hånd om alt ledningskapp som de så kunne videreselge til inntekt for velferdskassen. Strøm Gundersen greide dermed å redusere avfallsmengden fra 65 kilo per kvadratmeter, som er det normale, til 22,4 kilo per kvadratmeter.

MILJØBEVISST UTBYGGER

I tillegg benyttet entreprenøren mest mulig miljøvennlig energi under byggingen.

– Straks solcellene på taket var montert brukte vi denne energien til byggestrøm, og vi koblet oss raskt opp mot fjernvarmeanlegget, sier Kjell Gundersen. Han påpeker at det ikke hadde vært mulig å gjennomføre alle tiltakene uten et tett samarbeid og aksept fra utbygger.

FAKTA

ENERGIBYGGET

- Totalt areal: 10765 kvadratmeter fordelt på syv etasjer
- Eier/byggerherre: Union eiendomsutvikling AS
- Totalentreprenør: Strøm Gundersen
- Arkitekt: LOF Arkitekter
- Leietakere: Glitre (4400 kvadratmeter), Trysilhus, Conexus og Dialog Eiendom
- Energi: Solceller på taket og på fasadene mot sør og øst samt vannbåren fjernvarme

Administrerende direktør hos utbygger Union Eiendomsutvikling, Trond Åsheim, påpeker at de på enkelte områder bevisst valgte å gå for litt dyrere og mer miljøvennlige løsninger, blant annet i forhold til innkjøp av byggematerialer med lavt CO₂-utslipp og avansert solcelle-fasader.

– Vi har tro på at miljøvennlige valg og løsninger som dette vil tvinge seg fram av seg selv og bli lønnsomme på sikt. Mange leietakere stiller dessuten høye krav til at lokalene de skal leie er miljø- og energivennlige, og vi ønsker å være med på å tilby slike «grønne» lokaler, sier Åsheim.

GRØNNE FOTSPOR

En leietaker som stiller slike krav er Glitre Energi, den klart største leietakeren i Energibyggget. Konsernsjef Pål Skjæggestad bekrefter at det var den sterke miljøprofilen som gjorde at energiselskapet ønsket å leie i nettopp Energibyggget, der de også har etablerte en av landets mest moderne driftssentraler.

– I Glitre Energi leverer vi miljøvennlig energi. Vi ønsker å sette grønne fotspor etter oss og være med å bidra til det grønne skiftet. Et prosjekt med fokus på å redusere CO₂-avfall på byggeplassen, og der energien baserer seg på solceller og fjernvarme, passet veldig bra med vår profil, sier Skjæggestad. **24**

ROS FRA STATSRÅDEN

Det spesielle med «Energibyggget», eller «Solsmaragden» som den også kalles, er at det er solceller på deler av veggene som samtidig fungerer som integrerte fasadeelementer på det syv etasjers høye bygget på Strømsø-siden av Drammen. Totalt

forsyner solcellene lokalene med 100.000 kWh i året, noe som tilsvarer belysningen i alle de syv etasjene.

– Denne typen innovative løsninger gjør at vi begyn-

ner å forstå potensiale på området med solcellekraft, sa tidligere olje- og energiminister Tord Lien da bygget ble åpnet i fjor. Lien brukte Energibyggget som et eksempel på innovasjon og teknologi som blir viktig for fremtiden.

JAKTER SYKEHUSKONTRAKTER

Entreprenører rundt omkring i landet sitter nå klare til å melde seg på konkurransen om sykehuskontraktene i Drammen.

TEKST: UNNI CLAUSSEN

VISJONER: Administrerende direktør Nils Wisløff (t.h.) i Vestre Viken Helseforetak, her i samtale med ordfører i Drammen, Tore Opdal Hansen og ordfører i Lier, Gunn Cecilie Ringdal, er opptatt av sykehuset skal bidra til å oppfylle byens visjoner. Foto: Simen Falck Evensen

Nylig kom finansieringen av nytt sykehus på Brakerøya på plass i revidert nasjonalbudsjett. Sykehuset skal ha 113.000 kvadratmeter bygningsmasse, 3000-3500 årsverk og egen avdeling for stråleterapi og spesialisering innen psykisk helse og rus. Prislappen anslås til mellom 11 og 12 milliarder kroner.

Prekvalifisering for forprosjektet foregår nå i sommer og deretter ventes de første utlysningene til forprosjektet i november. Ett av selskapene som sitter klare til å kaste seg inn i konkurransen om de attraktive sykehuskontraktene er entreprenørselskapet

Kruse Smith i Stavanger.

STATEGISKE OMRÅDER

– Dette er et enormt prosjekt, som vi selvfølgelig følger med på og orienterer oss i, sier HR- og kommunikasjonsdirektør Erik Dale.

Kruse Smith er Norges sjette største entreprenør, med 900 ansatte, og selskapet har tidligere bygget en rekke sykehjem og helseinstitusjoner.

– Helsebygg er et strategisk område for oss og sykehuset i Drammen er ikke noe

unntak. I et slikt stort prosjekt søker vi gjerne samarbeid med aktører som vanligvis er konkurrenter, forteller Dale.

Det er selskapets kontor på Lysaker som følger med på utlysninger fra Helse Sør-Øst.

EN DEL AV BYEN

Vestre Viken-direktør Nils Wisløff er opp-tatt av at det nye sykehuset skal bli en integrert del av byen.

– Vi ønsker at det nye sykehuset på Brakerøya skal byen og understøtte byens visjon, sier han.

I planene er det lagt til rette for alternative aktiviteter. Fylkeskommunen vurderer blant annet å legge deler av sin videregående opplæring dit. Det planlegges store boligprosjekter ved Lierstranda og i om-

rådene rundt, og det planlegges ny infrastruktur i størrelsesorden 10 milliarder kroner.

– Vi ønsker at samarbeidspartnere kommer med investeringsvilje, og vi er klare til å stille opp, understreker Wisløff.

VERDENsledende HelseKlynge

Blant aktørene som vil utvikle sykehuset til noe mer enn bare et sykehus, er Eidos Eiendomsutvikling, som går med planer om Brakerøya helseklynge.

– Vi skal gjøre ting i tilknytning til sykehuset som gjør at én pluss én blir tre, sa Ansgar Gabrielsen, tidligere helseminister og nå rådgiver for Eidos, under sitt innlegg på Fjordkonferansen på sykehustomta i forrige måned.

Visjonen er ikke mer beskjeden enn å blir «Europas mest komplette helse- og

omsorgsklynge for utdanning, forskning og behandling og omsorg for hele mennesket». [24](#)

MELDER SEG PÅ: HR- og kommunikationsdirektør Erik Dale i Stavanger-firmaet Kruse Smith vil være med å konkurrere om kontrakter for det nye sykehuset på Brakerøya. Foto: Kruse Smith

SKISSER: Det nye sykehuset på Brakerøya i Drammen vil koste mellom 11 og 12 milliarder, og det er mange selskaper og entreprenører rundt omkring i landet som ønsker å delta i storutbyggingen. Illustrasjon: Vestre Viken helseforetak

REKORDVEKST: Albert Hæhre og hans konsern har gått gjennom en rivende utvikling på ekstremt kort tid med fusjonering både med Isachsen Gruppen og Betonmast, samt nylige oppkjøp av Steen & Lund og Tronrud Gruppen. Foto: Torbjørn Tandberg

EN GIGANT PÅ VEI

Med 2.500 ansatte og ti milliarder kroner i omsetning blir den fusjonerte entreprenørgiganten Betonmast Hæhre en av landets fem største entreprenører. Nå planlegger selskapet å gå på børs.

TEKST: PER SKOEN

Fusjonen mellom Betonmast og Hæhre Isachsen Gruppen, sistnevnte med base i henholdsvis Vikersund og Nedre Eiker, gjør at dette bygg-, anleggs- og eiendoms-konsernet blir en svært sentral aktør i utviklingen av infrastruktur i Norge i årene som kommer. I tillegg har konsernet også en tydelig plan for å gjøre Sverige til sitt hjemmemarked.

FREMTIDSTANKER

Da Drammen 24 intervjuet entreprenørgründer Albert Kristian Hæhre fra Vikersund i juni 2015 styrte han Hæhre-konsernet med en omsetning på 2,1 milliarder og i overkant av 600 ansatte. Hæhre

Entreprenør var da landets 14. største i sin bransje. Han var tydelig på at selskapet måtte vokse, og at vi i nær fremtid ville få se helt andre og større konstellasjoner i entreprenørbransjen som skulle kjempe om de virkelig store utbyggingene fremover. Det har rent mye vann i Drammenselva de siste to årene, og Hæhres framtids-tanker har skutt fart.

FEM FASER OG STRAY SPETALEN

Vi møter den storvokste entreprenør-slugeren på selskapets kontor på Billingstad i Oslo. Han forteller om de siste to årenes utvikling gjennom fem tydelige faser:

– Vi valgte vekst som vår strategi. I 2015 kom Øystein Stray Spetalen inn på eiersiden, og styrket vår kapitalbase. Det var viktig for å kunne realisere vekstmålene våre, forteller Albert Kristian Hæhre om fase 1.

Fase 2 besto i å kjøpe Isachsen Entreprenør i Nedre Eiker, og danne Hæhre Isachsen Gruppen. Oppkjøpet førte til at selskapet doblet omsetningen til fire milliarder kroner i 2016.

– Det var et klar behov for ytterligere egenkapitalvekst for å kunne øke volumet i virksomheten. Derfor ble fase 3 innrettet

mot investormiljøet med en aksjeemisjon. Alt da var tanken å styre mot en børsnotering. Og skal man på børs ville det være en fordel å utvide butikken sammen med et stort byggkonsern. Bygg og anlegg er på mange måter motsykliske bransjer som sikrer god langsiktighet i fremtiden hvis man parrer dette i en konsernstruktur, resonerer Hæhre.

MILLIARDOMSETNING

Betonmast dukket opp som et interessant byggkonsern å slå seg sammen med. Begge selskapene var i vekst, og passet godt sammen. Fusjonen ble fase 4, og etableringen av Betonmast Hæhre skjedde i 2017. Nå vil konsernet ha en årsomsetning på omkring ti milliarder kroner, og ha 2.500 ansatte.

Etter at fusjonen var gjennomført gikk Betonmast Hæhre på nytt ut i investormarkedet for å sikre nok kapital til videre vekst. Dette ble fase 5. Gjennom en ny emisjon kom det inn ytterligere store og markante investorer. Blant andre Folketrygdfondet og OBOS valgte å gå inn med kapital.

- Nå er vi der vi skal være, og går mot en børsnotering. Om det blir i løpet av året, eller i 2018 – er ennå ikke avklart, sier Albert Kristian Hæhre.

OPPKJØP OG KONSOLIDERING

Etter fusjonen har ikke Betonmast Hæhre ligget på latsiden med sine vekstambisjoner. Konsernet har kjøpt opp anleggsgartnerbedriften Steen & Lund i Lier samt Tronrud Gruppen på Hønefoss.

– Det er mye jobb som gjøres i konsolideringsfasen akkurat nå. De ulike selskapene skal bli en stor familie, og det er mange detaljer som skal på plass. Dette er en langsiktig jobb som vi står sammen om. Vi må beholde kulturene og egenarten fra de ulike selskapene, men samtidig få den ”nye familien” til å fungere. Vi er stolte av det vi kommer fra og vil beholde mye, men samtidig skal alle tilpasse seg til et større miljø, sier Albert Kristian Hæhre.

BESTÅR: Det nye konsernet blir hetende Betonmast Hæhre, men Albert Hæhre opplyser at den velkjente Hæhre-logoen på anleggsmaskinene ikke blir borte av den grunn.

Foto: Bjørn Isaksen

INVESTOR: I 2015 kom Øystein Stray Spetalen inn på eiersiden i Hæhre-konsernet.

LANGE DAGER: Alberts arbeidsdager starter som regel klokken fem på morgenen, og de varer ofte til langt ut på kvelden. Det trives han med. Foto: Torbjørn Tandberg

13 milliarder i ordrerreserve

Betommast Hæhre har i dag en ordrerreserve på over 13 milliarder kroner, og reserven vokser.

TEKST: PER SKOYEN

NY KONTRAKT: Hæhre Entreprenør fikk nylig kontrakt på å bygge tofelts E6 fra Kolomoen i Stange og nordover i retning Hamar. Illustrasjon: Nye Veier

GOD ATTEST: Prosjektleder Øyvind Moshagen i Nye Veier AS valgt Hæhre Entreprenør til fordi de var best på fem av seks kriterier; pris, miljøhensyn, helse og arbeidsmiljø, tekniske løsninger og gjennomføring. Foto: Per-Jan Brekke

– Ja, det er god fremdrift i konsernet og "bra med jobb". Det er en tilfredsstillende situasjon, sier Albert Hæhre.

Som ett eksempel på dette signerte nylig Betommast Hæhre en kontrakt med Nye Veier AS på over 1,8 milliarder kroner. Jobben består i å bygge ny firefelts E6 fra Kolomoen til Arnkvern. En strekning på 19 kilometer. Prosjektleder Øyvind Moshagen i Nye Veier AS sier til bygg.no at Hæhre Entreprenør ble valgt fordi de var best på fem av seks kriterier; pris, miljøhensyn, helse og arbeidsmiljø, tekniske løsninger og gjennomføring.

– Det er en svært hyggelig attest. Jeg er veldig stolt av organisasjonen vår. Det er gøy å se hva vi har fått til så langt, og hva vi ser ut til å skape fremover, sier Hæhre.

ISACHSEN BESTÅR

I en så stor fusjon som nå er gjort, er det tydelig fokus på å sikre en god markedskommunikasjon av selskapet. Konsernet blir hetende Betommast Hæhre. Den velkjente Hæhre-logoen på anleggsmaskinene Den vil bestå. Det samme gjelder Isachsen-navnet.

– Isachsen-navnet vil fortsatt gjelde. Det er et sterkt og godt regionalt merkenavn som vi ikke ønsker å røre. Hva alle de andre delene av konsernet vil hete konkret, jobbes det med nå, men den prosessen er ikke landet enda, sier Albert Kristian Hæhre.

TIDLIG PÅ

Anleggsgründeren fra Vikersund har vært i bransjen siden han startet opp alene i 1974. Reisen har vært lang og tøff. Men Albert Kristian Hæhre er ikke

FAKTA

BETONMAST HÆHRE

- Fusjonert konsern i 2017 bestående av Betommast og Hæhre Isachsen Gruppen.
- Konsernsjef: Jørgen Evensen.
- Ansvarlig for anleggsvirksomheten: Albert Kristian Hæhre.
- Styreleder: Ole Enger.
- Nylige oppkjøp: Steen & Lund i Lier og Tronrud Gruppen i Hønefoss.
- Forventet omsetning: Ti milliarder kroner.
- Antall ansatte: 2.500
- Lokalisert: Vikersund, Nedre Eiker, Hønefoss, Lier, Billingstad, Oslo, Göteborg og Stockholm.
- Største eier: Knarten Holding AS (Albert Kr. Hæhre med familie) 21,31 prosent.

typen som dweler så mye ved utviklingen og suksessen.

– Du vet, det er små variasjoner fra den ene dagen til den andre. Men du flytter deg likevel fremover. Det er først når jeg ser i bakspeilet at jeg ser hvor omfattende denne reisen har vært. Men i det daglige er det nok for meg å være fullt tilstede i øyeblikket, sier han.

Alberts arbeidsdager starter sjelden senere enn klokken fem på morgenen. Ofte varer de til 22 på kvelden. Det er slik han ønsker det – og det er slik han har levd i årevis. – Jeg savner ingen hobbyer, for å si det sånn, ler han.

Samfunnsansvaret til selskapet er Hæhre opptatt av, og det viktigste er HMS.

ALLE SKAL TRYGT HJEM

–Alle våre ansatte skal trygt hjem fra jobb hver dag. Det er prioritert nummer én. Vi vil fremstå som en solid og trygg arbeidsplass med forutsigbar fremtid og gode lønnsbetingelser. Vi føler også et stort ansvar for rekruttering – for å ta inn lærlinger, og for å gi unge som faller utenfor ordinær skolegang en sjanse.

– Jeg vil at vi skal gjøre en ordentlig jobb, og bygge gode veier med lavest mulig vedlikeholdskostnad. Det er bra for storsamfunnet i et fremtidsperspektiv, sier Albert Kristian Hæhre. **24**

Vi utvikler Drammen

Meglerhus spesialisert på næringseiendom

Buskerud Næringsmegling AS er et fullsortiment meglerhus spesialisert på kommersiell eiendom i nedre Buskerud og nordre Vestfold.

– Vi ønsker å ha dybdekunnskap i vårt primær-område, uttaler daglig leder Fredrik A. Haaning.

Selskapet holder til i Drammen sentrum og er spesialisert på næringseiendomsmarkedet i Drammensregionen fra Lier/Røyken i syd til Kongsberg og Modum i nord/vest.

«Vi tar også oppdrag utenfor kjerneområdet men ser at det å kjenne eiendomsmarkedet i detalj, aktørene og offentlig myndigheter i et begrenset geografisk område gir selskapet evne til å rådggi våre kunder på best mulig måte, fortsetter han.

Selskapet arbeider med salg av næringseiendommer og tomteområder for boligbygging, samt utleie av eiendommer og lokaler til forretningsvirksomhet, industri, kontorer og logistikk.

–Vi påtar oss ikke oppdrag som omfatter salg av boligeiendommer eller fritidsboliger for privatpersoner»; forteller Haaning.

–Vi arbeider også mye med verdivurderinger for selskaper, banker og revisorer, samt rådgivning ved regulering og utvikling av større eiendommer og tomtearealer»; sier Fredrik A. Haaning.

Buskerud Næringsmegling AS har fem ansatte hvorav tre autoriserte næringseiendomsmeglere, oppgjør- og regnskapsansvarlig samt salgsssekretær.

Selskapet er tilsluttet Norges Eiendomsmegler-

forbund, Eiendom Norge og er godkjent «Miljøfyrtårn-bedrift» helt tilbake fra 2008. Buskerud Næringsmegling AS er eiet av de ansatte i bedriften og samarbeider med Colliers International om større oppdrag som involverer nasjonale og internasjonale kunder.

I tillegg til den tradisjonelle meglervirksomheten og rådgivningstjenester tilbyr Buskerud Næringsmegling AS forvaltningstjenester gjennom sitt forvaltningsselskap, BNM Colliers Forvaltning AS som eies/drives i samarbeid med meglerhuset Colliers International AS i Oslo.

– Vi har sterk tro på utvikling av profesjonelle forvaltningstjenester ovenfor gårdeiere og eiendomsselskaper, uttaler daglig leder og forvalter i BNM Colliers Forvaltning AS, Mariann Inderberg.

– Drift og forvaltning av fast eiendom blir stadig mer komplisert og mange eiendomsbesittere vil sikre prosedyrer, lovmessighet og forenkle sitt engasjement, forteller hun.

– Drammensregionen har vært – og er inne i en rivende utvikling. Eiendomsmarkedet i området vil gjennomgå store positive endringer de neste årene, sier Haaning og Inderberg.

– Vi ønsker å være en foretrukket samarbeids-partner for næringslivet. Derfor er vår visjon at langsiktige relasjoner skaper trygghet og gir økonomiske resultater» avslutter de to.

De ansatte i Buskerud Næringsmegling og BNM Colliers Forvaltning AS.

DEN TILGJENGELIGE BYEN

Hva er det som gjør en by tilgjengelig? Er det den enkle adkomsten med bil, tog og buss? Handler det om hvor enkelt det er å orientere seg i selve byen? Eller er det opplevelsen av åpenhet og godt bymiljø som avgjør? Drammen scorer høyt uansett, prisbelønnet som den er for byplanlegging, bymiljø og trivsel.

Og så er det kanskje den byen utenfor Oslo som ligger mest sentralt og er lettest og enklest å nå uansett kommunikasjonsmiddel. Vi har togforbindelse med nær sagt hele jernbane-Norge, og etter bare 30 minutter kan du gå av toget fra Oslo midt i Drammen. Flytoget tar deg direkte fra Gardermoen på 45 minutter. Vil du heller fly til Torp, tar buss- eller bilturen til Drammen i underkant av en time. E18 passerer rett over byen – vi er en halvtime unna Oslo og en time fra Sandefjord. Kongsberg ligger rett opp i veien, en snau halvtime unna.

Det er lett å tenke at alle veier fører til Drammen nå for tiden. De går i alle fall ikke rett forbi.

Elektrofirma med eventyrlig suksess

Ingeniør Ivar Pettersen i Drammen kan vise til en imponerende vekst og utvikling. Siden Geir Ivar Pettersen overtok roret i 2003 har elektrofirmaet firedoblet omsetningen fra 60 millioner til rundt 240 millioner kroner.

EKSPANDERER: I 2003 hadde elektrofirmaet Ingeniør Ivar Pettersen 58 ansatte. Med smart satsing har bedriften siden vokst seg større og har i år en stab på 180 medarbeidere. F.v. adm.dir. Geir Ivar Pettersen, anleggsleder Hans Kristian Brekke og telemontør Hector Araya.

Med det siste oppkjøpet av Østlandske Elektro AS har drammensfirmaet sikret seg en solid posisjon også i Moss. Fra før er det etablert avdelingskontorer i Oslo, Sandefjord og Vikersund.

– Vekstsuksessen ligger i å følge markedets problemstillinger og ta i bruk nye metoder for å tilegne oss mer kunnskap i bransjen. Det er viktig å øke fagkompetansen i takt med en næring i vekst, slik at vi kan sikre kundene våre kvalitet av det vi leverer, sier administrerende direktør Geir Ivar Pettersen i Ingeniør Ivar Pettersen.

STYRKET MED TEGG

Bedriftens viktigste satsingsområder er service, etterkontroll og el-prosjekter. I tillegg jobbes det kontinuerlig med å øke kompetansen innen brannvarsling og nød- og ledlys.

I 2006 kjøpte elektrofirmaet rettigheter til det amerikanske TEGG-systemet og la dermed grunnlaget for den gode veksten.

– Vi er de eneste i Norge som benytter oss av dette systemet. TEGG gjør det mulig å ha et mer systematisert opplegg for forebyggende vedlikehold og service av elektriske anlegg, forteller Pettersen.

NYE LOKALER

Elektroentreprenøren har vokst ut av lokalene sine i Engene. I løpet av 2017 flytter de til det nye næringsbygget til Ticon på Bangeløkka.

– Vi ser frem til bedre arealdisponering, logistikk og parkering slik at vi kan fortsette å nå våre ambisjoner om videre vekst, sier Pettersen.

I tillegg til el-service og etterkontroll for både private og profesjonelle kunder, har Ingeniør Ivar Pettersen pågående prosjekter der de leverer elektriske anlegg til blant annet Losjeplassen Vest, Engene 100, Ankers Hage, Øren flerbrukshall, nye Ticon på Bangeløkka, Gamle Stabekk skole, Arena Bolig i Sandefjord og Sjøparken i Larvik.

FAKTA

- Etablert i Drammen i 1903 som Ingeniør Gran.
- Ivar Pettersen kjøpte opp firmaet i 1949.
- Geir Ivar Pettersen tok over i 2003 og er tredje generasjon i Ingeniør Ivar Pettersen.
- 2012: Oppkjøp av Kreativ Elektro i Oslo.
- 2014: Oppkjøp av Søndre Elektro i Sandefjord.
- 2017: Oppkjøp av Østlandske Elektro i Moss.
- Omsetning 2016: 170 mill.
- Forventet omsetning 2017: 240 mill.
- Antall ansatte: 180.

Næringslivet blomstrer i Drammen og byen er i ferd med å vokse inn i rollen som Østlandets viktigste knutepunkt utenfor Oslo. Sammen skal næringslivet i Drammensregionen og Drammen kommune skape flere arbeidsplasser. Prosjektet heter Næringsvekst 2020 og skal være en forsterker for innovasjon og vekst.

Drammen Works blir det markedsmessige begrepet for satsing i Næringsvekst 2020. Navnet gjenspeiler at næringslivet virker godt i Drammen og at vi har energi og satsingsvilje.

I tiden som kommer vil vi gjøre deg kjent med en rekke av aktørene som er med på å gjøre næringslivet i Drammen lønnsomt og attraktivt. Det er mye som virker i regionen vår. Les mer på DrammenWorks.no

Drammen WORKS

DRAMMEN WORKS PRESENTERER: Bedrifter som satser i Drammen

”Et spennende næringsliv i en region i vekst”

Rådgivningsselskapet KPMG har etablert seg i Drammen. Foreløpig teller kontoret 4 medarbeidere, men daglig leder Kai Holhjem har planer som er langt større enn som så.

KPMG Norge er et tverrfaglig kompetansehus med om lag 1000 medarbeidere fordelt på 24 kontorer over hele Norge. Selskapet tilbyr tjenester innen revisjon, rådgivning, skatt, avgift og forretningsjus. KPMG er en hovedsamarbeidspartner i Næringsvekst 2020.

– *Hvorfor akkurat Drammen? Og hvorfor akkurat nå?*

– For det første fordi byen har et spennende næringsliv i en region som er i vekst. Det skjer utrolig mye i denne byen, næringslivet vokser og befolkningen øker. For det andre fordi det finnes mange flinke folk her. Og vi lever av flinke folk. I dag er det mange som pendler til Oslo med kompetansen sin. Det er bedre for både dem og byen om de jobber her hos oss. Dessuten har Drammen en strategisk god plassering mellom vårt tunge fagmiljø i Oslo og vårt Vestfold-kontor i Sandefjord.

– *Dere er 4 stykker på kontoret. Hvor mye Drammenskompetanse er det plass til?*

– Vi har ambisjoner med kontoret i Drammen og har sagt til oss selv at vi

“Vi har ambisjoner med kontoret i Drammen, og har sagt til oss selv at vi skal være 20 i 2020.”

Foto av Shujah Malik

skal være 20 i 2020. Vi har til og med satt opp kontor plass til 20 allerede.

– *Du synes ikke det kan høres litt vel optimistisk ut?*

– Riktignok er jeg optimist av natur, men i business er jeg realist. Og dette mener jeg er et helt realistisk mål. KPMG er til fordi folk, altså næringslivet, alltid vil trenge gode råd. Vi har den kompetansen som kundene våre trenger, men ikke kan sitte på selv.

– *Hva med konkurransesituasjonen? Dere er jo verken de første eller de eneste med slik kompetanse her i byen?*

– Konkurransen i Drammen er tøff, den. Alle de store selskapene er på plass her. Men det betyr samtidig at næringslivet i Drammen allerede er

vant til å bruke profesjonelle rådgivere, og de er vant til å betale for det. Og med den positive utviklingen alle kan se i Drammen, er jeg sikker på at det er god plass til oss også.

– *Ingen sure reaksjoner mot ”nykommeren” altså?*

– Snarere tvert imot. Vi opplever at vi har blitt svært godt mottatt av næringslivet i Drammen allerede.

– *Da er det vel bare å si velkommen til Drammen. Og lykke til!*

Les hele historien i sin helhet på DrammenWorks.no

Kai Holhjem, daglig leder i KPMG Drammen. KPMG er en hovedsamarbeidspartner i Næringsvekst 2020.

DRAMMEN VIRKER

Det å drive med næring i Drammen fungerer veldig godt. Byen er i ferd med å vokse inn i rollen som Østlandets viktigste knutepunkt utenfor Oslo.

TEKST: PER-JAM BREKKE

10 år med Omdømmeprojekt i Drammen er over. Nå er det «Næringsvekst 2020» og «Drammen Works» som gjelder. Det handler om å forsterke prosesser, særlig i næringslivet, for igjen å etablere nye arbeidsplasser i Drammen.

Det hårete målet er å skape én ny arbeidsplass for annenhver nye innbygger i Drammen. Dette innebærer nærmere 500 nye arbeidsplasser hvert år fremover. Samtidig skal det også jobbes med omdømme og å få flere til å flytte til regionen.

TILGJENGELIG

– Det vi ønsker er å fra fram er at ting fungerer godt i Drammen og at det meste er veldig tilgjengelig. Det er lett å drive næring her, og det er enkelt å etablere seg i området. Vi har ledige

næringsarealer og lokaler i tillegg til mye kompetanse, gode nettverk og ingen eiendomsskatt. Det er rett og slett en skikkelig energi og satsingsvilje i byen, sier prosjektleder Cecilie Brunsell i Næringsforeningen.

Brunsell påpeker at Næringslivet blomstrer som aldri før, og Drammen er nå i ferd med å vokse inn i rollen som Østlandets viktigste knutepunkt utenfor Oslo.

Næringsvekst 2020 er initiert av Drammen kommune, som også står som eier av projektet. Sammen med næringslivet i regionen skal kommunen skape arbeidsplasser. Prosjektsekretariatet har Næringsforeningen i Drammensregionen.

Drammen WORKS

STORE MULIGHETER: Prosjektleder Cecilie Brunsell i Næringsforeningen i Drammensregionen påpeker at mulighetene for å lykkes med næring er veldig stor i Drammen. Foto: Sønstrød Fotografene

SKAL SNU KOMPETANSEN-FLUKTEN

Med «Drammen Works» som utgangspunkt setter prosjektet nå i gang en overordnet kampanje for de ulike satsingsområdene.

– Vi vet at denne byen virker. Mulighetene for å få det til i Drammen er svært gode, og nå ønsker vi å vise dette også til aktørene utenfor regionen. Vi skal løfte fram de gode historiene og blant annet fortelle om noen av de aktørene som virkelig har lyktes her i kommunen, sier prosjektlederen

Les mer om prosjektet på drammenworks.no

Drammen Works

SELVKJØRENDE BILER – PARADIGMESKIFTE I BYPLANLEGGING

Selvkjørende biler og busser vil forandre vårt forhold til biltransport minst like grunnleggende som strømmetjenester har forandret forholdet til musikk. Teknologien er allerede tilgjengelig, og vi som samfunnsplanleggere utfordres stadig raskere på hvordan dette tilrettelegges i hverdagen.

For info:
www.cowi.no

COWI

Les mer på | facebook.com/cowinorge | blogg.cowi.no

INVESTERER I MORGENDAGENS DRAMMEN

TORE OPDAL HANSEN
Ordfører i Drammen

Drammenssamfunnet er i endring. Dette blir vi stadig påminnet om, sist ved at Stortinget vedtok kommunereformen, som har resultert i at Drammen, Svelvik og Nedre Eiker blir én kommune fra 2020. Vi vokser, og både næringsliv og kommunale tjenester blir mer sammenvevd enn da vi alle sto på egne ben.

Byen står foran en periode preget av tunge investeringer. Etter noen års saktegang, som følge av finanskrisen i 2008, er heisekranene tilbake. Det vi ser rundt oss i dag er imidlertid kun forsmaken på det vi har i vente.

Fram til 2030 er det planlagt offentlige investeringer i Drammen for om lag 30 milliarder kroner. Det blir cirka seks millioner hver eneste dag i 13 år. De tyngste prosjektene er ny intercitytrasé sydover til Vestfold og det nye sykehuset

på Brakerøya. I tillegg skal Drammen stasjon utvikles som kollektivknutepunkt, og nytt knutepunkt for kollektivtrafikk på Bragernes er allerede under bygging. Ulike eiendomsutviklere har i tillegg investeringsplaner for om lag 30 milliarder kroner de nærmeste år.

Hver for seg er disse store prosjektene viktige for utvikling av byen. De genererer arbeidsplasser over tid og innbyggerne får bedre transport- og helsetjenester. Men dette gir også ringvirkninger. Sykehuset er ikke bare sykehus, men en diger arbeidsplass og et senter for utvikling av kompetanse. Drammen helsehus vil bli relokalisert på Brakerøya og det nye sykehuset vil ha gravitasjon nok til å tiltrekke andre virksomheter, ikke minst innenfor helse og helseteknologi.

Sammen med Lier har Drammen ambisiøse planer for utvikling av fjordbyen langs Lierstranda, i forlengelsen av det nye sykehuset. I dette området vil private investeringer ligge til grunn for utvikling av bolig- og næringsarealer, med flere innbyggere og nye arbeidsplasser. Og flere andre områder i byen skal transformeres, - Sundland, Glassverket, Tollbukaia og Travbanen – for å nevne noen.

Drammen har som mål å skape én ny arbeidsplass for hver annen nye innbygger. Og kommunen spiller på lag med næringslivet for å realisere dette. Gjennom det fireårige prosjektet Næringsvekst 2020 har vi sammen knesatt et arbeid for å tiltrekke oss nye bedrifter og for å styrke eksisterende næringer. Det er styrefart i Drammen om dagen, og sammen med næringslivet skal vi også ha en stø hånd på rattet. **24**

DET MAGISKE DEPONIET

Deponi har gjennom årene forandret betydning—fra å være en dumpingplass for det vi ville kvitte oss med, til å være en viktig del av den komplette kretsløpstankegangen. I en fullverdig og forsvarlig avfallshåndtering må vi ha mulighet til å fjerne uønskede elementer fra kretsløpet på en trygg måte. Lindum har en sentral rolle i forskningen og utviklingen på dette området, og har med det påtatt seg et stort ansvar.

I containere som fungerer som test-laboratorium på et av Lindums deponier foregår det spennende ting. Forsvarsbygg har valgt Lindum som samarbeidspartner i et prosjektet hvor det skal utvikles løsninger for å håndtere forurensningen i skytebanemasser og PFAS-forurensede masser fra kampflybaner i Norge. I småskala utsettes massene her for ulike rense- og stabiliseringsmetoder før graden av forurensning måles i andre enden.

Metodene som brukes er enten én eller en sammensetning av ulike prinsipper; mekanisk rensing, kjemisk stabilisering og/eller kjemisk nedbrytning. Hvert tilfelle av masse og grad av forurensning blir vurdert før det besluttes hvilken metode som skal brukes.

Lindums kortsiktige mål er å benytte metoder så massene blir stabile eller rene nok til å kunne deponeres trygt. Det langsiktige målet er å kunne rense massene slik at de kan brukes på nytt. Gjenvinning av materialer med lett forurensning vil bli en viktig ressurs i fremtiden, og utviklingsarbeidet Lindum har gjort på dette området er viktig og har derfor fått internasjonal oppmerksomhet.

Visste du at Lindum bruker naturens egen bakterieflora for å redusere forurensningen i ulike typer masser, og at disse prosessene ofte tar flere måneder?

Når strøm er mer - enn bare strøm

Det skal være enkelt å kjøpe strøm – både for deg som ønsker standardavtaler og for deg som vil ha skreddersydde innkjøp til bedriften, med eller uten prissikring. Med fokus på miljøet tilbyr vi opprinnelsesgarantier som sikrer at den mengde strøm bedriften din kjøper er produsert ved et av våre lokale vannkraftverk.

Erfaring som kommer din virksomhet til gode

Vårt aktive og kompetente krafthandelsmiljø har solid erfaring med håndtering av balanseansvar, prognoser, fysisk kjøp og salg i Nordpool Spot, samt finansiell handel på Nasdaq. Våre porteføljeforvaltere håndterer kraftproduksjon, bilaterale avtaler, konsesjonskraft og el-sertifikater, samt lastprognoser for sluttbrukerselskap.

Glitre Energi Strøm tilbyr et profesjonelt miljø og konkurransedyktige priser. Det handler om tillit.

Kontakt oss på: bedrift@glitreenergi.no
www.glitreenergi.no

GLITRE
ENERGI

VIL VI HA TILGANG PÅ «NOK VANN» OG «GODT VANN» I FREMTIDEN?

Vannforsyningssystemer er kritisk infrastruktur som skal ivareta ett av befolkningens grunnleggende behov – **drikkevann** i tilfredsstillende **mengde** og av tilfredsstillende **kvalitet**. Ved svikt i denne tjenesten, vil konsekvensene være spesielt store. Både direkte for innbyggerne og for mange viktige samfunnsfunksjoner som er tilknyttet og avhengig av slike systemer.

Rambøll Norge AS har utarbeidet en løsningsnøytral Risiko- og Sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) av vannforsyningssystemet i hele Oslo kommune. Hensikten var å gi et helhetlig risiko- og sårbarhetsbilde av vannforsyningen med fokus på «**nok vann**» (mengde) og «**godt vann**» (kvalitet). Analysen identifiserer områder hvor vannforsyningen er sårbar, og anbefaler tiltak for å bedre sikkerheten i forsyningssystemet.

Sett i lys av planlagte utbygginger i Drammens regionen, befolkningsøkning, klimaendringer, aldrende vannforsyningssystemer og våre erfaringer fra ROS-analysen for Oslo kommune, bør vi også for Drammens regionen stille spørsmål relatert til; - vil vi også i fremtiden ha tilgang på «**Nok vann**» og «**Godt vann**» i regionen?

- Hva vil kreves av tiltak for sikre at vi skal ha tilgang på «**nok vann**» og «**godt vann**» i fremtiden? - Er vi sikre på at reserve- og beredskapsanleggene kan levere «**nok vann**» eller «**godt vann**» ved utfall av kilde og/eller vannbehandlingsanlegg? - Eller er det slik at det er begrensninger i overføringskapasitet (ikke leveranse av «**nok vann**»), samt at alt drikkevannet som leveres må kokes i slike situasjoner?

Rambøll mener det er helt uakseptabelt dersom:

- vannforsyningen er så sårbar at innbyggere kan komme i en situasjon hvor det er mangel på vann
- flertallet av befolkning etter kun få timer vil være helt uten vann ved en uønsket hendelse
- hele befolkningen må koke drikkevannet ved en uønsket hendelse
- drikkevannsledninger ikke kan stenges i korte perioder for daglig arbeid/drift uten at store deler av befolkningen må koke drikkevannet sitt
- det kun er en teoretisk redundans i forsyningssystemet som ikke kan prøves ut, og gjør at forsyningmuligheten til mange abonnenter er usikker ved en uønsket hendelse
- en enkelt uønsket hendelse vil føre til at store områder, inkludert eventuelle sårbare abonnenter, må evakueres
- en del av forsyningssystemet som burde vært inspisert, ikke har vært inspisert og rengjort på mange år fordi det ikke finnes en redundant løsning som kan levere vann mens inspeksjon og rengjøring pågår

Forsyningssikkerheten er kritisk avhengig av at vannkilde, vannbehandling og overordnet tilhørende stamnett for distribusjon fungerer. «**Nok vann**» og «**Godt vann**» i Drammens regionen krever et tilstrekkelig sikkert og robust vannforsyningssystem med redundante systemer til eksisterende - nedbørsfelt/kilde - vannbehandling - og overordnet tilhørende stamnett for distribusjon.

Rambøll er en **Samfunnsrådgiver**. Vi jobber til det beste for sluttbrukerne og samfunnet omkring – for oss som lever i dag, og for dem som kommer etter oss.

CONSOLVO-TRIO: Anleggsleder Kenneth Andersen (t.v.), heltidsansatt hovedverneombud Ståle Stensland og stillasingeniør Edgaras Anuzis i Lier-selskapet Consolvo AS foran Fredrikstadbrua der rehabiliteringen er i full sving. Foto: Consolvo AS

LIER-SELSKAP UTEN HØYDESKREKK

70 meter over vannet sørger Lier-selskapet Consolvos uredde stillaseksperter

for at rehabiliteringen av Fredrikstadbrua nå er i rute.

I november neste år skal landets største brurehabiliteringsprosjekt være ferdig, og Fredrikstads landemerke skal fortsette å få trafikken trygt over Glomma i flere nye tiår. Den fredede buebrua vil blant annet være karbonforsterket i en rekke av konstruksjonsdelene og rehabilitert med 200 tonn kubikk ny betong og nytt slitedekke. I tillegg vil hovedbuen bli effektbelyst på kveldstid og gangfeltet på den ene siden

vil være bredere.

Det var i mars i 2016 at Consolvo AS, som har hovedbase på Tranby i Lier, startet arbeidene med å montere stillaser under den nå 60 år gamle buebrua som er 64 meter høy, 824 meter lang og har en seilingshøyde på 39 meter. Nå er arbeidene enda mer luftige i og med at aktiviteten er flyttet til midtspennet over kjørebanen

med et stillas som nå rager 70 meter over vannet og 30 meter over biltrafikken under.

STILLAS- OG BRUEKSPERTER

Og dette har ikke vært noen enkel utfordring for Consolvo som er blant landets fremste eksperter på stillasbygging og rehabilitering av brukonstruksjoner. Selskapet, som har 300 ansatte og

STILLASEKSPERT: Consolvo regnes som en av landets fremst eksperter på stillaser. Her er en av stillasbyggerne; Nerijus Diekontas, fotografert i en liten pause på Fredrikstadbrua. Foto: Torbjørn Tandberg

HØYT OPPE: Arbeidene på Fredrikstadbrua er flyttet til midtspennet der Consolvo-arbeiderene er i aksjon 70 meter over vannet. Foto: Consolvo AS.

en omsetning på 550 millioner kroner, har vært med på å forlenge levetiden til både motorveibrua og Holmenbrua i Drammen, i tillegg til viktige forbindelser som Brevikbrua ved Porsgrunn, Risøya bru i Tvedestrand, Tromøybrua ved Arendal og Minnesundbrua ved Eidsvoll.

– Vi må også ta hensyn til vær og vind i så store høyder. Blant annet er arbeiderne sikret med fallseler når de bygger selve stillasene, forteller Edgaras Anuzis som er stillasingeniør i Consolvo. Edgaras understreker at stillasbygging handler om tre ting: god planlegging, et solid system og fokus på sikkerhet.

Stein Andersen i Statens vegvesen bekrefter at Consolvo og veivesenet har stått overfor en krevende oppgave. – Det har vært utfordrende arbeid med stillasering

– VI MÅ TA HENSYN TIL VÆR OG VIND I SÅ STORE HØYDER.

STILLASINGENIØR I CONSOLVO, EDGARAS ANUZIS

på det meste av brua. Det er stor trafikk, og brua går også over hustak og privateiendommer. I tillegg må det tas hensyn til nærliggende jernbane og skipsanløp på Glomma som setter begrensninger på stillasbyggingen, sier Andersen.

BYGDE TUNNEL PÅ BRUA

– Det som er viktig når vi jobber i høyden er å sikre området og trafikken under der arbeidene foregår. I samarbeid med veivesenet har vi gjort det vi kan for å redusere belastningen for publikum ved å unngå å stenge brua. Siden vi er opptatt av sikkerhet og solide og effektive løsninger så har ikke det å jobbe om natten vært vurdert som et godt alternativ da det er mindre sikkert og ikke er like effektivt. Vi kom derfor fram til en løsning der vi valgte å bygge et tak over trafikken. Det fungerer som en slags tunnel over midtspennet, med sikkerhetsnett rundt i tillegg, slik at vi kan holde brua åpen samtidig som vi jobber for fullt uten risiko for passerende trafikk, forklarer Consolvos anleggsleder Kenneth Andersen, som det siste året har pendlet fra hjemstedet Krokstadelva til plankebyen.

SOLIDE LØSNINGER

Fredrikstadbrua-prosjektet har mange involverte parter med hele fem godkjenningsinstanser. Både Statens Vegvesen,

Veidirektoratet og underleverandører er inne for å godkjenne arbeidet i tillegg til tredjepartskontroll og egenkontroll. Etter flere ulykker med reisverk til bruer har veidirektoratet innskjerpet kontrollen med stillaser som går over, under eller er plassert så nært inntil offentlig vei at et eventuelt sammenbrudd kan berøre område åpent for alminnelig ferdsel.

Vår erfaring er at fokus på sikkerhet gir trygge og godt fungerende ansatte, god lønnsomhet og fornøyde kunder, sier Fredrik Røtter, daglig leder i Consolvo AS.

ARBEIDENE

Under totalrehabiliteringen av Fredrikstadbrua har det vært benyttet materialer og metoder tilpasset byggverkets egenart på en måte som ikke reduserer de arkitektoniske og kulturhistoriske verdiene.

Alle bruas flater er rehabilitert inkludert karbonforsterkninger på utvalgte konstruksjonsdeler og overflatebehandling av stål og betong. Det er gjennomført tradisjonell mekanisk betongreparasjoner og vannmeisling. I tillegg er det utført mindre veiarbeider samt utarbeidet nytt brukkverk, nytt elektroanlegg med effektbelysning og et komplett nytt slitelag.

VERDT EN TUR

Høyt over byen, dypt inni fjellet, opp langs fjorden og inn i deg selv. Prosjektleder i Byen Vår Drammen,

Mari Tandberg, tar deg med på en reise til noen av sine favorittsteder.

TEKST: MARI TANDBERG/UNNI CLAUSSEN

BY MED UTSIKT

Ingen ting kan måle seg med panoramautsikten fra Spiral-toppen. Og det fantastiske er at du på et blunk kan forflytte deg fra tykkeste bysentrum til toppen av åsen, og vipps befinne deg på Drammens tak, hvor du kan speide ned på byen, elva og fjellene. Hemmeligheten bak mirakelet er Spiralen, tunellen som slynger seg opp inne i fjellet – hele seks og en halv gang rundt egen akse – og gjør at du på et svusj er oppe. Tunellen er et ingeniørmessig mesterstykke, og i seg selv et besøk verdt med sin mystiske og grotteaktige atmosfære. Men pass opp – det bor troll der, sier ryktet.

Vel oppe har du det perfekte utgangspunkt for skogstur. Hvis du da ikke bare vil nyte utsikten og kanskje spise en god lunsj på

restauranten her. Du har også Friluftsmuseet som nærmeste nabo, hvor du kan se Drammenshus helt tilbake fra 1600-tallet! Naturen i området byr på alt fra bading og fiske til sandstrender.

Er du lysten på enda mer turgåing er det herlig å gå Zik-zakken opp i stedet for å kjøre Spiralen. Zik-zakken er en grussti som zikk-zakker seg fra byen og helt opp til toppen av åsen. Underveis er det mange benker å puste ut på – faktisk en i hver sving. Og ønsker du et ekstra pust i bakken, kan du legge inn et stopp på Åspaviljongen, den ligger der på vei opp og frister med kaffe-servering og utepils i solveggen.

MUSIKKBYEN

Drammens-sommeren bugner av konserter – på Bragernes

PROSJEKLEDER: Prosjektleder i Byen Vår Drammen, Mari Tandberg, har mye å vise fram. Foto: Sønstrød Fotografene

STORE NAVN: 25. - 26. august står blant annet M.I.A., Sondre Lerche, Åge Aleksandersen, Ina Wroldsen og Onkel P på scenen på Gamle Kirkeplass under Elvefestivalen. Foto: Marius Rua

BYENS TAK: Gjennom tunnelen Spiralen som er 1649 meter lang ligger Spiraltoppen på byens tak, med spektakulær utsikt og er et fint utgangspunkt for turer i marka. Kafeen er åpen tirsdag til søndag. Foto: Håvard Haug

torg, på elvebredden, på Union Scene, på stranda, i Drammens Teater, i byparken – overalt - Drammen er en musikkby som få! Her er det bare å velge fra øverste hylla blant våre største lokale, nasjonale og internasjonale artister som gjester Drammen i løpet av sommeren.

Den årlige Elvefestivalen i august er et av høydepunktene. Under Elvefestivalen er hele byen fylt til randen av musikk og feststemte mennesker hele helga gjennom. Her får du en hel stjernerekke av konserter inne og ute på forskjellige scener og serveringssteder rundt om i sentrum. Festivalarenaen strekker seg hele veien fra Ypsilonbroen, langs elvebreddene og helt ned til og med Holmenokken. Du kan glede deg til konserter med landets største stjerner. Du kan gå på oppdagelse mellom spennende bo-

der og eventyrlige opplevelser. Du kan nyte musikken og stemningen som fyller byen, ved elvebredden. Og du kan bli med på spektakulære vannaktiviteter på elva – byens hjerte – som naturligvis også myldrer av siste helgen i august.

ELVEBYEN

Fra å være et forurenset vassdrag snakker alle nå om hvor vakkert det er å vandre langs elvebredden i Drammen. Her finner du koselige rasteplasser og små brygger du kan dingle med bena fra, og ikke minst historiske perler på rekke og rad.

Gulskogen gård ligger ved elva byr deg velkommen inn. Gå inn den lille porten ved brygga og den gamle Sjøbua – og vips møter du påfugl, små bruer, springvann og en labyrint av linde-

SKATE OG LEKE: Byparken tiltrekker seg barn og unge fra hele regionen. Nylig åpnet en egen park for rullende aktiviteter. Foto: Birgitte Simensen Berg

KUNSTLABORATORIUM: Den unike utstillingen ; «IF YOU DON'T LIKE ART, GOODBYE, FUCK OFF, GO HOME...» av Nordic Contemporary Art Collection (NOCO) er en samling med nordisk samtidskunst av hovedsakelig yngre kunstnere. Den blir for første gang vist i Vestfossen Kunstlaboratorium, like utenfor Drammen. Foto: Nina Ansten

SPEKTAKULÆRT: Kjøsterudjuvet i Drammen er et «must» for naturglade. Foto: Torbjørn Tandberg

trær. Fortsett turen videre langs elvebredden over den vakre gangbrua Ypsilon – og hør Elveharpen synge. Elveharpen er de to skinnende kulene på hver side av elvebredden som omdanner svingningene i Ypsilon-brua til vakker musikk.

Fortsetter du videre til Øvre Storgate, kommer du inn i det stemningsfulle Biedermeier-kvartalet på Hamborgstrøm - byens handelsstrøk på 1800-tallet. Alt dette og mye mer venter deg langs Drammenselva. Avslutt gjerne turen med en is på Bragernes torg, et bad på selveste Bystranda eller en pils på restaurantene langs elvebredden.

EN LEKENDE BY

Den nye lekeparksen i Drammen park er blitt et eldorado for barn og barnefamilier. Det er sklier, husker og lekeapparater i fleng til å aktivisere de små, samt fine sittebenker og plass for familien til å nyte en dag i parken. Mange kommer utenbys fra for å ta med barna hit og parken har blitt en stor attraksjon i Drammen.

Suksessen stopper ikke der, Drammen ønsket også noe for ungdom og åpnet nylig utvidelse av parken for de litt eldre med kunstgressbane, basketballbane og skatepark. Her kan man nå boltre seg på sykkel, rulleskøyter eller skatebord.

BYEN MED DE DYPE JUV

I kort avstand til byen, rett ved Drammen Skisenter, kan man vandre inn og opp gjennom Kjøsterudjuvet. Her kan man klatre oppover på glatte steiner inn i et juv med bratte vegger og til tider få følelsen av å være i en tropisk jungel hvor man passerer små fossefall på veien. Kjøsterudjuvet er helt klart en av Drammensmarkas flotteste attraksjoner og verdt et besøk.

BY NÆR ATTRAKSJONENE

Bare litt over en halvtimes kjøretur fra Drammen kommer du til Blaafarveværket i Modum – et historisk museum med utstillinger, bondegårdsaktiviteter og gruvevandring. Her kan man nyte hele dagen med familien, for det finnes spennende opplevelser for store og små. Nytt for året og nytt i Norge er den nye attraksjon med «svevende» glassgulv i koboltgruvene.

Er du desto mer interessert i kunst er det kort vei fra Drammen til Vestfossen Kunstlaboratorium. Der har kunstneren Morten Viskum utviklet et sted man bare er nødt til å besøke. Langt utenfor «allfarvei», men det er absolutt verdt å ta veien hit. Så spennende er Kunstlaboratoriet at det bør være på alle kunstinteressertes «bucket list».

BLAAFARVEVÆRKET: Direktør ved Blaafarveværket, 75-årige Tone Sinding Steinsvik (bak), holder en forelesning for næringsminister Monica Mæland inne i Koboltgruvene. Blaafarveværket ligger litt over en halvtimes kjøretur fra Drammen. Foto: Simen Falck Evensen

Akkurat som Michelin's tre stjernes restauranter som visstnok skal være verdt en reise i seg selv, er Vestfossen Kunstlaboratorium en kunstdestinasjon man bare må få med seg. Her eksperimenteres det med kunst akkurat slik man skal i et «laboratorium». Her sprenses grenser og her presenteres nye tanker i nye formater. Her er levende kunst malt av døde hender. På Vestfossen Kunstlaboratorium utfordres både sanser og tanker. Les mer på Drammen.no **24**

VANN KAN BLI DEN NYE OLJEN

Klimaendringer er dårlig nytt for vann- og avløpsbransjen. Likevel tvinger det frem innovasjon, som kan bli en ny, stor eksportnæring for Norge.

TEKST: UNNI CLAUSSEN

VÅTT: I følge ekspertene er det våte klimaet bare en forsmak på det vi har i vente de neste 100 årene. Foto: Istock

VANN-INVESTERINGER: Direktør i Norsk Vann, Toril Hofshagen, tror ny klimavennlig teknologi kan bli en stor eksportvare for Norge.

Denne vårens varme og våte klima er bare forsmaken på det vi har i vente de neste 100 årene dersom vi ikke dramatisk reduserer klimautslippene.

– Buskerud ligger an til fire graders temperaturstigning og 15 prosent økning i nedbøren. Det vil være dramatisk for et allerede presset vann- og avløpssystem, sier hydrolog Irene Brox i NVE.

NYTT BEN Å STÅ PÅ

Direktør i Norsk Vann Toril Hofshagen tror store og nødvendige investeringer i vannbransjen kan skape ny klimavennlig teknologi som kan bli en stor eksportvare for Norge, i tillegg til å komme til nytte her hjemme.

14. juni holdt hun innlegg på Viva-kon-

feransen om hvordan vann- og avløpsbransjen løser klimautfordringene. Viva, eller Vestviken interkommunale vei, vann og avløpsselskap, eies av Hurum, Lier og Røyken kommune.

Hofshagen mener norsk vannteknologi kan bli den nye ”oljen”. Hun tror bransjen kan spille en nøkkelrolle i det grønne skiftet og også gi Norge et nytt ben å stå på internasjonalt.

– Utfordringene i bransjen gir Norge store muligheter. Lykkes vi med å skape innovative løsninger for fremtiden, vil dette gjøre vann- og avløpssystemet bedre, skape miljøarbeidsplasser, og være kompetanse og teknologi som kan eksporteres, sier Hofshagen, og understreker at norsk vannbransje per i dag eksporterer lite.

VIVA: Daglig leder i Viva IKS, Arne Johan Grimsbo. slår fast at de må være mer fremoverlente og forberede seg på mer flom, skred og overvann.

For Viva IKS er løsningen å ruste seg for fremtiden og bygge opp en organisasjon som er fokusert på oppgavene, innovative og som tiltrekker seg rett kompetanse.

– Vi trenger de beste folkene for å klare å løse disse krevende oppgavene, sier daglig leder i Viva IKS, Arne Johan Grimsbo. Viva IKS ser at de må være fremoverlente og forberede seg på mer flom, skred og overvann, sammen med befolkningsvekst og økte krav til kvalitet og sikkerhet.

– Hvis vi skal klare å levere like gode tjenester til innbyggerne i fremtiden krever det krever det stor grad av innovasjon og fokuserte offentlige tjenester, sier Grimsbo i Viva IKS.

- TØRR Å VÆRE GÆRNE

Vann-ekspert Christen Ræstad fra Drammen hadde en klar beskjed til kommunene:

– Slipp løs ny teknologi! Det er lov å være innovativ og tørre å satse på teknologi som ikke allerede er utprøvd. Tørr å være litt gærne, sa Ræstad til representanter fra Asker og kommunene i Drammensregionen. **24**

BEFOLKNINGSVEKST

Viva IKS, som var vertskap for konferansen, har ansvaret for vei, vann og avløp i vekstkommunene Lier, Hurum og Røyken.

Nr. 1 på utskrifts- og dokumenthåndtering i Buskerud

Canon Business Center
Buskerud
Buskerudveien 125
PB 1612
3007 Drammen
Tlf: 32 21 19 10
post@ksb.no
www.ksb.no

Canon
Canon Authorized Center

Canon Business Center
Buskerud

ELECT

RÅDGIVENDE INGENIØRER ELEKTROTEKNIKK

Drammen – Hønefoss – Lysaker – Trondheim – Gol
www.ect.no

Alt som gjelder biler.
Og litt til.

Bilia - din billeverandør uansett bilbehov.
www.bilia.no - betjent med eDialog
Tlf. 08555

bilia

SØRVANGEN
NÆRINGS-PARK

Montering · Makulering · Plastpakking · Jobbfrukt.no
Snekkerverksted · Gartner & Anlegg · Masseutsendelser · Pakking & Sortering
Lekestuer & Anneks · Møtemat & Catering · Ved & Briketter
HVA KAN VI GJØRE FOR DEG ?

Tlf. 32 88 87 00 · firmapost@sorvangen.no · www.sorvangen.no

AOF
Studieforbundet

Styrk din kompetanse

AOF tilbyr kurs over hele landet hvor du kan tilegne deg det teoretiske grunnlaget for å avlegge fagprøven

Populære teorikurs til fagprøven:

- Tømrerfaget
- Salg og service
- Logistikkfaget
- Byggedrifterfaget
- Yrkessjåfør

Vi er en av Norges største og eldste tilbydere av helse-, miljø og sikkerhetsopplæring

HMS

AOF tilbyr en lang rekke kurs innenfor HMS som dekker de fleste behov

Kontakt din nærmeste AOF avdeling

aof.no/buskerud | aof.no/oslo | aof.no/telemark

Nærings-eiendom

Utvikling og utleie i drammensregionen

Martin Fevang
922 67 822

Lars Fevang
922 67 821

FEVANG
fevang.no

DIN MEGLER INNEN NÆRINGS- EIENDOM

MER ENN 30 ÅRS ERFARING MED:

- Kjøp- og salgsrådgivning
- Verdivurderinger
- Utleie og fremleie
- Leietakerrådgivning
- Forvaltning
- Reforhandling av leiekontrakter
- Oppgjørsoppdrag
- Seksjonering

Tlf. 32 21 33 00

www.eiendomssenter.no

Eiendomssenteret AS

- et heleid datterselskap av

Svensson Nøkleby Advokatfirma ANS

Nedre Storgate 15/17, 3. etg., 3015 Drammen

Tlf: 32 21 33 00. E-post: firmapost@eiendomssenter.no

Kontakt: Knut Holter, Eiendomsmegler MNEF

Tlf: 952 72 522 E-post: knut@eiendomssenter.no

Vi jobber daglig med bedrifter i Drammen

og ønsker å hjelpe deg med å spare TID.

asle.sjorbotten@vitari.no

415 31 710

marianne.Thielemann@vitari.no

400 05 521

christian.boldt@vitari.no

415 31 733

Systemene skal ikke ta tid - de skal gi tid

Shopping som underholdning

Shopping som fenomen er i endring. Trenden nå er å kombinere shopping, underholdning og opplevelser, nærmere bestemt «retailtainment».

Dette er et uttrykk som begynner å feste seg i bransjen, både hos de som driver kjøpesenter, hos leietakerne og blant de som utvikler konsepter og nye butikker.

– Kundene vil ha noe mer. De vil oppleve mer, og ambisjonen er å skape unike og eksklusive opplevelser for lokalsamfunnene som en del av «retailtainment»-trenden, der en inspirerende kundeopplevelse står i sentrum, sier Elisabeth Lohk, senterleder på Gulskogen Senter i Drammen.

OVERVÅKER KUNDENS ADFERD

– Vi må hele tiden tilpasse oss og tilby noe nytt, og ikke minst møte netthandelsutviklingen. Da må det være noe mer der enn handel. Vi vil derfor i større grad skape unike og relevante opplevelser for kundene, forklarer senterlederen. Hun forteller at de nye franske eierne Klepierre har valgt ut Gulskogen Senter til å lansere «Let's Play-konseptet» som ett av tre sentere i Norge, i tillegg til Oslo City og Farmandstredet.

Ideen til konseptet er utviklet basert på overvåkning av kundenes atferd på sosiale medier over en ett års periode.

– Det er viktig for oss å både modernisere og differensiere markedsføringen av senteret, samtidig som vi får ivareta vår lokale posisjon, avslutter Lohk.

KJØPESENTERKULTUR: – Kjøpesenterkultur spiller en viktig rolle i mange land, og fremtidens kunder forventer handelsunderholdning som er det norske ordet for «retailtainment», forklarer Elisabeth Lohk, senterleder på Gulskogen Senter i Drammen.

630 - 2200 m²

Kontor
Drammen

Nye kontorlokaler i Drammen sentrum

Nedre Storgate 15 - 17

Drammen vokser og vi planlegger nye spennende lokaler i Drammen sentrum.

Oppgradering av fasade, butikklokaler i 1. etasje og kontorlokaler i de øvrige etasjer med både sykkelparkering og garderobefasiliteter.

Ledig fra juni 2018.

Vi søker leietakere som ser muligheten sammen med oss.

For mer informasjon,
ta kontakt med:

Oxer Eiendom
Anniken Haug
t +47 970 33 777
ah@oxer.no

www.oxer.no

Bo i solen - ved Drammensfjorden

NØSTEDBRYGGE
...i solen ved fjorden

- 90 moderne leiligheter på mellom 50 og 150 kvm.
- Alle leilighetene får utsikt til fjorden.
- 100 meter strandlinje, skjermet fjordbad og marina med mulighet for båt plass.
- Næringslokaler i underetasjene.

**SALGET
STARTER TIL
HØSTEN!**

 Drammen
Næringsparker AS

 nøsted
marina.no

Svelvikveien 61 • 3039 Drammen • Tlf. 970 11 077 • gorm@privatmegleren.no

BOLIG SØKER TOMT!

– VI KJØPER TOMTER I OG UTENFOR DRAMMEN

*I Drammen er det godt å bo. Stadig flere flytter til byen vår, og det er stort behov for nye boliger. **Block Watne** vil gjerne komme i kontakt med tomteiere som vil utvikle eiendommen sin i god dialog med oss. Tomter i og utenfor sentrum er av interesse – kontakt oss for en uforpliktende prat.*

Block Watne bygger årlig rundt 1000 nye hjem. Bak hver nye bolig ligger 50 års erfaring, kompetanse og lidenskap for boligbygging. Vi utvikler små og større prosjekter og håndterer hele

verdikjeden fra kjøp av tomt og prosjektering til salg og byggeprosess. Våre eneboliger, rekkehus og leiligheter kjennetegnes av gjennomtenkte løsninger og høy kvalitet.

Se noen av våre boligprosjekt i Drammensområdet

ANKERS HAGE – under bygging

Solli arkitekter

er et veletablert Drammensfirma med solid erfaring innen prosjekterings- og planleggingsoppdrag.

Vi legger vekt på stedstilpassning og byggeskikk med mål om å bidra til utvikling og verdiskapelse for byggherre, bruker og samfunn.

SOLLI
ARKITEKTER AS

Solli Arkitekter AS Erik Børresens allé 9,
3015 Drammen. Tlf 32 83 07 80.
arkitektsolli.no

GLEINÅSEN RØYKEN – eneboliger, rekkehus og leiligheter

BERGÅS TERRASSE NEDRE EIKER – Rekkehus og leiligheter

KNIVEÅSEN RØYKEN – eneboliger

SKOGLI GULSKOGEN VEST – eneboliger, rekkehus og leiligheter

BLOCK WATNE DRAMMEN

KONTAKT: Søren Halck Johannsen, 915 53 946,
shj@blockwatne.no

blockwatne.no/drammen

Alle våre boliger leveres nøkkelferdige, med høy standard. Opparbeidet tomt og hvitevarer – ingen egeninnsats. Trygt og oversiktlig.

BLOCK WATNE

Et selskap i OBOS-konsernet

FAKTA:

NAVN: Svein Erik Bjerkheim
ALDER: 46 år
BOSTED: Bygdøy, Oslo
SIVIL STATUS: Gift med Susann Goksør Bjerkheim. To sønner; Jonatan (11) og (Julian13)
AKTUELL SOM: Organisasjonsdirektør i Steen & Lund

«SVENNA» fortsatt i skuddet

Svein Erik «Svenna» Bjerkheim, selveste Mr. Drammen Håndballklubb, er i skuddet igjen, nå som organisasjonsdirektør

i suksessbedriften Steen & Lund i Lier.

TEKST OG FOTO: PER-JAN BREKKE

– Egentlig er jeg jo elektriker, men jeg er fargeblind, så det var ikke noe å satse på, humrer 46-åringen som opprinnelig er fra Mysen. Den tidligere høyrebacken, som har 96 landskamper på merittlisten, kom til Drammen Håndballklubb (DHK) i 1995 og bosatte seg i Lier.

«Svenna», som er gift med håndballprofilen Susann Goksør Bjerkheim, fikk være med på selve storhetstiden til DHK som toppet seg med seier i Europacupen i 1996 sammen med profiler som Glenn Solberg og Frode Hagen. «Svenna» ble deretter noe så uvanlig som spillende daglig leder i DHK fra 2003 til 2005.

MØTTE VEGGEN

Men etter en rekke skader, og totalt 17 operasjoner, la han håndballen på hylla og ble daglig leder på fulltid, bokstavelig talt. «Svenna» gjorde en kjempejobb, men etter seks energiske år møtte han veggen i 2009. Dette ble hans mest lærerike år noensinne.

– Jeg trodde jeg var en supermann som bare kunne jobbe døgnet rundt uten å koble av eller ta pauser. Dermed gikk jeg på en kjempesmell. Forvandlet meg brått fra en livsglad og veldig sosial person til en trist kar som bare ville være hjemme

og ikke ønsket å møte folk lenger. Heldigvis fikk jeg god hjelp av de rundt meg, ikke minst landslagets dyktige psykolog. Nå har jeg lært meg å ta pauser, koble ut både jobb og mobiltelefon og bruke mer tid på familie og meg selv, sier Bjerkheim.

– Idretten har lært meg mye som kan overføres til næringslivet. Det handler om å sette seg mål, bygge lag og utnytte hverandres spisskompetanse, sier «Svenna». Han drev en del med eiendom på slutten av håndball-perioden, og gjennom eiendomsprosjektene kom han i kontakt med Steen & Lund der han jeg begynte i datterselskapet Ditt Mannskap i 2010. Da selskapet ble konsern gikk han inn som én av tre eiere sammen med Pål Lund og Fridtjof Myhre.

KJØPT OPP

Siden har konsernet opplevd en voldsom vekst med en dobling i omsetningen fra 240 millioner i 2010 til 500 millioner i fjor. I høysesongen er det nærmere 400 ansatte i konsernet inkludert Ditt Mannskap og avdelingene i Sandefjord og Geilo.

Lier-selskapet, som flyttet fra Knive utenfor Drammen til den tidligere «pillefabrikken» på Liertoppen for ett år siden, ble nylig kjøpt opp av entreprenørigiganten BetonmastHæhre.

– Dette tilfører oss mer tyngde og kapital, og vi gleder oss til å være med på noe stort, sier «Svenna».

Han tror at også Drammen og Lier etter hvert kommer til å «fusjonere» med stor-Oslo. – Det har vært en rivende utvikling i Drammen og Lier de siste årene, og begge disse to kommunene kommer bare til å vokse videre og bli en del av et utvidet Oslo, spår Bjerkheim som ikke har lagt håndballsporten helt på hylla.

LAMBORGHINI OG VIN-HEIS

– Nei, jeg trener et guttelag på Nordstrand der eldstesønnen min spiller, og så er jeg jo med på sponsorsiden i DHK der det nå virkelig er mye bra på gang. Vi har blant annet fått Joakim Hykkerud tilbake, og han skal jobbe her hos oss i Steen & Lund, forklarer 46-åringen som også får litt tid til den store hobbyen; biler.

– Jeg har skaffet meg en Lamborghini som jeg får testet ut på bane i ny og ne, men det er vel ikke akkurat den hobbyen som Susann digger mest, smiler Svein Erik. «Svenna» innrømmer at han også er glad i tekniske duppeditter. Siste investering i så måte er en egen lysbesatt, fjernstyrt vin-heis som går fra kjelleren i hytta på Hvaler og rett opp gjennom stuegulvet. **24**

Til høsten starter byggingen

Like ved Drammen stasjon utvikler Bane NOR Eiendom et moderne konferansehotell og en rekke kontorarbeidsplasser.

Om to år vil et nytt og moderne konferansehotell stå ferdig på Strømsø, kun to minutters gange fra Drammen stasjon.

– Dette er starten på utviklingen av Doktor Hansteins gate til en byggate med liv, aktivitet og arbeidsplasser, sier prosjektsjef Sven Kruse-Jensen i Bane NOR Eiendom.

Et fullskala konferansehotell

Bane NOR Eiendom planlegger oppstart av byggingen til høsten, og vil bruke to år på å ferdigstille konferansehotellet. Hotellet får 250 rom samt restaurant, bar og treningsfasiliteter. Konferansesenteret har kapasitet til 500 personer i den største salen samt en rekke mindre møterom. På gateplan åpnes en bar og en restaurant med uteservering. Nordic Choice-kjeden skal drifte konferansehotellet under «Quality Hotels»-konseptet.

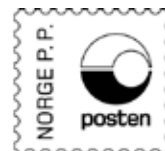
– Drammen har ikke noe fullskala konferansehotell i dag, og vi tror at nærheten til stasjonen vil gjøre hotellet og konferansesenteret attraktivt for mange i et stort geografisk område, forteller prosjektsjef Sven Kruse-Jensen. – Arkitektonisk ønsker vi å gi assosiasjoner til Drammens historie og Drammenselva. Trekledningen på hotellets høybygg spiller på Drammens historie som en viktig trelastby. Metallkledningen på konferansesalen kan tolkes som laksens fiskeskjell og gjeller, forklarer han.

Flere kontorarbeidsplasser

Like ved hotellet er det planlagt et kontorbygg på 13.000 kvadratmeter. Bygget er egnet for flere leietakere og får en rekke felles fasiliteter som resepsjon, møtesenter, treningsrom, sykkelparke-ring og garderobes. På toppen blir det en takterrasse med sol og utsikt til elven. På gateplan blir det kantine for ansatte kombinert med café for publikum samt en butikk.

– Bygget er ideelt for en større leietaker og flere mindre. Vi jobber med å få tak i aktuelle leietakere nå. Med to års byggetid håper vi at kontorbygget kan stå ferdig samtidig som konferansehotellet, avslutter Sven Kruse-Jensen.

Returadresse
Næringsforeningen i Drammensregionen
Brageres Torg 13
3017 Drammen

GOD SOMMER!

Foto: Nils J. Maudal

DrammenWORKS

Les mer på drammenworks.no